

1. ibilbidea Mendebaldeko kostaldea

Memoria sutsu eta gaziak

Garai batean, itsasoa zen mineral-bagoneten azken geralekua, burdinaren irteera-atea, meatzarien, olagizonen eta milaka langileren izerdizko itsasoaren azken helmuga. Garai batean, itsasoa zen goi-burgesia industrialaren luxuzko etxe handietako egongeletako panoramika. Orduan eraiki zen burdinazko zubi erraldoi bat, harrotasunez eraiki ere; monumentua egin zitzaion giza-azkartasunari. Bi mundu kontrajarri baina osagarriaren arteko lotura-gunea eraiki zen. Itsaso sutsu eta gazi, malkoz eta txanpainez bustia.

8

Bilbotik abiatuta hasiko dugu ibilbidea, A-8 autobidetik, eta Muskiz-La Arena irteeran aterako gara, **Pobeñarako** noranzkoan. Bi aukera izango ditugu hor: lehenengoa, **La Arena hondartzako** duna naturaletan ibiltzea, eta, bigarrena, **Itsaslurreko Bide Berdea** zeharkatzea. Itsasoa azpian duela, aspaldiko trenbidearen trazadura da Bide Berdea (joan-etorria 2 ordutan egiten da, gutxi gorabehera).

BI-3794 errepidean jarraituko dugu ibilbidea, **Zierbena** herrirantz. Portu

La Arena hondartza

txikia da, eta bere xarmari eusten dio oraindik ere, arrain- eta itsaski-erregi zoragarriak baitauzka. N-630tik, **Santurtzira** iritsiko gara, ezkerrean utziz Bilboko Portuko instalazio erraldoiak.

Santurtzi

Santurtzi da Bizkaiko mendebaldeko marinel-herri nagusia. Bertako sardina-saltzaile alaiek, abesti eza-gun hartako protagonisten, arrantzaren portuko kale harriztatuetan gora eta behera ibiltzen zituzten beren salgaiak.

Dorretxe Jauregia (SVIII. mendekoa) bisitatu dezakezu, eta interpretazio historikoko zentrotik igaro.

Santurtzi Itsasoa Museoa hartzen du Arrantzaleen Kofradiaren eraikinak, eta, bertan, itsasoaren zaporea duten jabetxe ugarietako bat topatuko duzu. Hortik, udan eta aurretik erreserbatuta, ibilaldia egin dezakegu, ontzi batean, Bizkaiko Golkoko uretan baleak ikusi ahal izateko. Informazio gehiago Santurtziko turismo-bulegoan.

Garai batean gure sardina-saltzaile ospetsuek egiten zuten bidea hartuta, Kantauri itsasoan geratzen diren arrantza tradizionalako egurrezko azken ontzietako bat bisitatuko dugu: Agurtza atunketaria.

Portugalete Erdi Aroko herria da, Bilboko itsasadarraren ondoan dagoena. Merezi du bertako Alde Zaharra eta

Andra Mari eliza gotiko-errenazentista ikustea. Itsasadarraren ertzetik, pasieran joan gaitzke Salazar dorretxeraino, eta El Solar plazaren zein bertako kiosko neoklasikoaren xarmaz gozatu.

Eta, azkenik, azken orduetan handik goitik zuei begira egon den burdinazko eta haize leunezko erraldoi horretara igotzera gonbidatuko zaituztegu. Bizkaia Zubia da, Zubi Zintzilikaria ere esaten zaiona. UNESCOk 2006an izendatu zuen gizadiaren ondare ingeniariaritzan handi hori. Itsasadarraren bi aldean arteko topagunea da; hau da, ezkerrean industrial eta langilearen eta eskualde bizitegi-eremu eta burgesaren artekoa. Kotxez zeharkatu dezake-

gu, ontzitzean, edo oinez, goialdeko pasabide zorabiagarritik ibiliz. Esperientzia paregabea.

Beste aldera iritsitakoan, Getxon egongo gara; Areeta auzoan, zehazki. Getxo oso udalerrri handia da, eta, lehenengo ibilbide honetan, Neguri auzoraino iristea proposatzen dizuegu. Ibil zaitzete itsasoaren ondoan, XIX. mendearen amaierako eta XX. mendearen hasierako goi-burgesiaren jauregien nobleziak hunkituta.

Garai hartako familia-enpresa handiek irla horiekin egin zituzten harremanez eta eraginez hitz egiten digu auzo horrek duen estilo britainiar finak. Bi modutara goza daitezke ibilbideaz: modu tradizionalan,

interpretazio-taulak jarraituz, edo Magic Fly-ren pistak jarraituz (beharrezkoa da smartphonea).

Bilbora itzultzea erraza da: BI-637 errepidean hartu. Horixe da bide azkarrena, baina, presarik eduki ezean, BI-711 errepidetik itzultzea gomendatzen dizuegu. Itsasadarraren ondotik igarotzen da bide hori, eta industria-, burdingintza- eta ontzi-industria go-goangarria, garabiz hornitua, gozatu ahalko duzue. Horrela, pixka bat gehiago ulertuko duzue lanagatik, aberastasunagatik eta gaitzite-espirituarengatik itsasoari lotutako herri horren historia.

Bizkaia Zubia

9